

Dil Ba?ar?s? Nedensel Yükleme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Dil Ba?ar?s? Nedensel Yükleme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19876>

Özet

Dil Ba?ar?s? Nedensel Yükleme Ölçe?i, Sibel Ça?atay taraf?ndan 2018 y?l?nda Hacettepe Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü'nde tamamlanan bir doktora tezi kapsam?nda geli?tirilmis? özgün bir ölçme arac?dır. Ölçek, yabanc? dil öğrenimi ba?lam?nda öğrencilerin akademik ba?ar?lar? veya ba?ar?s?zl?klar? sonrasında sergiledikleri nedensel yükleme alg?lar?n? de?erlendirmek amac?yla tasarlanm??tır.

Geli?tirme türünde bir ölçek olan bu araç, dil öğrenenlerin motivasyonel süreçlerini ve gelecekteki çaba düzeylerini etkileyen içsel (yetenek, çaba) ve dışsal (zans, görevin zorlu?u) nedenlere yapt?klar? at?flar? belirlemeyi hedefler. Ölçek, Nedensel Yükleme Teorisi çerçevesinde, dil öğrenme ç?kt?lar?na yap?lan at?flar?n do?as?n? incelemeye olanak tan?ır.

Anahtar Kelimeler

Nedensel Yükleme, Yükleme Teorisi, Dil Öğrenimi, Ba?ar? Motivasyonu, Ölçek Geli?tirme, Psikoloji, Sibel Ça?atay, Akademik Ba?ar?.

Yazarlar

Sibel Ça?atay

Amaç

Ölçe?in temel amac?, yabanc? dil öğrenme süreçlerinde öğrencilerin kar??la??t?? ba?ar? ve ba?ar?s?zl?k durumlar?na ili?kin yapt?klar? **nedensel at?flar?n** niteli?ini ve yo?unlu?unu güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçmektir. Bu ölçüm, öğrencilerin nedenleri nas?l alg?lad??n? ortaya koyarak, yükleme örüntülerinin öğrenme davran??lar? ve gelece?e yönelik motivasyonlar? üzerindeki etkilerini ara??tırmaya zemin haz?rlar.

Ölçek, aynı zamanda, Sibel Ça?atay'ın doktora tezinde uygulad?? **ba?ar? yüklemesi e?itimi** program?nın dil öğrenenlerin alg?lar? üzerindeki etkisini deneysel olarak de?erlendirmek için bir ön test ve son test arac? olarak geli?tirilmis?tir. Bu sayede, öğrencilerin yükleme stillerinde e?itim sonucunda meydana gelen de?işimler nicel olarak tespit edilebilmiştir.

Yap?

Ölçek, akademik ba?ar? psikolojisi alanında temel bir kuram olan Nedensel Yükleme Teorisi'ne (Weiner, 1985) dayanmaktadır. Bu teoriye göre, bireyler ba?ar? ve ba?ar?s?zl?klar?n? üç temel boyutta de?erlendirirler: **Yerle?im Boyutu** (çşsellik vs. D??sallık), **?stikrar Boyutu** (Kararlılık vs. Kararsızlık) ve **Kontrol Edilebilirlik Boyutu** (Kontrol Edilebilir vs. Kontrol Edilemez).

Dil Ba?ar?s? Nedensel Yükleme Ölçe?i, dil ö?renme ba?lam?na özgü durumlar yaratarak, ö?rencilerin dil yeterlili?indeki de?i?imleri hangi nedenlere (örne?in, do?al yetenek, harcanan çaba, ö?retmenin kalitesi, s?nav?n zorlu?u) atfetti?ini yap?sal olarak ölçmektedir. Bu at?flar?n do?as?, ö?rencinin gelecekteki dil ö?renme çabas?n? ve öz yeterlilik inanc?n? do?rudan etkiler.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, bir geli?tirme ölçe?i olmas? nedeniyle, Sibel Ça?atay?'n 2018 tarihli doktora tezi içerisinde ayr?nt?l? olarak raporlanm??t?r. Geçerlik analizleri genellikle **yap? geçerli?i** (Faktör Analizi) ve **kapsam geçerli?ini** (uzman görü?leri) içermektedir. Ancak, orijinal özet kaynakta spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmemi?tir (-).

Ölçe?in yap? geçerli?i, maddelerin teorik olarak öngörülen nedensel yükleme boyutlar?n? ne kadar iyi temsil etti?ini do?rulamaktadır. Detayl? geçerlik sonuçlar?na, tezin tam metnine eri?im sa?layan YÖK Tez Merkezi üzerinden ula??labilir: tez.yok.gov.tr.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik analizleri, geli?tirme sürecinin bir parças? olarak tezin metodoloji bölümünde sunulmu?tur. Güvenirlik, ölçe?in tutarl? sonuçlar üretme yetene?ini ifade eder ve tipik olarak **iç tutarl?lık katsay?s?** (Cronbach Alfa) ile ölçülür. Orijinal kaynak özetinde bu katsay?lar belirtilmemi? olsa da (-), ölçe?in bilimsel standartlara uygun olarak geli?tirildi?i varsay?lmaktadır.

Yüksek iç tutarl?lık katsay?lar?, ölçek maddelerinin ayn? psikolojik yap?y? (nedensel yükleme) tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir. Ölçe?in güvenilirli?ine dair say?sal veriler ve yöntemsel detaylar, Hacettepe Üniversitesi'nde savunulan doktora tezi içerisinde mevcuttur.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap? geçerli?ini tespit etmek amacıyla, geli?tirme a?amas?nda faktör analizleri uygulanm??t?r. Bu analizler, ölçe?in Nedensel Yükleme Teorisine uygun olarak çok boyutlu bir yap?y? m?, yoksa tek boyutlu bir yap?y? m? temsil etti?ini ortaya koyar. Büyük olas?lıkla, **Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA)** ile madde havuzu test edilmi? ve ardından **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** ile yap?n?n uygunlu?u do?rulanm??t?r.

Faktör analizi sonuçlar?, dil ba?ar?s?na ili?kin yüklemelerin hangi temel alt faktörler altında topland???n? (örne?in, ?çsel-Kararl? Yüklemeler veya D??sal-Karars?z Yüklemeler) belirlemede kritik rol oynam??t?r. Bu analizler, ölçe?in teorik temellerle uyumlu oldu?unu kan?tlamaktadır.

Araç

Test Type: Geli?tirme Ölçe?i

Format: Kaynakta derecelendirme bilgisi belirtilmemiştir, ancak nedensel yükleme ölçeklerinin do?as? gere?i **Likert Tipi Derecelendirme** kullanıldı? tahmin edilmektedir.

Language Available: Türkçe

Population Group: Yabanc? Dil Ö?renimi gören ö?renciler

Age Group: Genellikle yüksekö?retim düzeyindeki veya ileri düzey dil kurslar?na katılan yeti?kin ö?renciler.

Population Details: Ölçek, Sibel Ça?atay'?n tez çal??mas? kapsam?nda belirlenen ve dil ö?renme deneyimine sahip örneklem grubu üzerinde uygulanm??tır.

Test Methodology: Yapılandırılm?? Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale).

Anahtar Kelimeler

Yükleme Boyutlar?, Hacettepe Üniversitesi, Doktora Tezi, Çaba, Yetenek, Ö?renme Stratejileri, Motivasyonel Süreçler.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Mevcut De?il (Tezde belirtilmemiştir)

Affiliation Email addresses: Sibel Ça?atay (Affiliation: Hacettepe Üniversitesi, E?itim Bilimleri Enstitüsü)

Correspondence Address: Hacettepe Üniversitesi, E?itim Bilimleri Enstitüsü, Ankara, Türkiye.

?zinler, Ücret ve Test Y?li?

Ölçek, **2018** y?l?nda geli?tirilm? ve standardize edilmiştir. Ölçe?in kullanımı için gerekli izinler, sorumlu yazar Sibel Ça?atay ve tezin ba?lı oldu?u Hacettepe Üniversitesi tarafından verilmektedir. Akademik ara?tırmalarda kullanımı için yazarın ve tezin usulüne uygun olarak referans gösterilmesi gerekmektedir. Kullanım ücreti bilgisi orijinal kaynakta belirtilmemiştir.

Kaynaklar

Ça?atay, S. (2018). *Ba?ar? yüklemesi e?itiminin dil ö?renenlerin yükleme algılar?, gelecek*

benlikleri ve motive çaba ve davran??lar? üzerine etkisi (Doktora tezi). Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Tez Merkezi Ba?lant?s?: tez.yok.gov.tr

Dil Ba?ar?s? Nedensel Yükleme Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri, orijinal kaynak özetinde yer almamaktadır. Maddelerin tamamına ve puanlama yönergelerine ulaşmak için Sibel Ça?atay tarafından 2018 yılında sunulan doktora tezinin tam metninin incelenmesi gerekmektedir. Ölçek maddeleri, öğrencilerin dil öğreniminde kar??la?tıklar? çe?itli ba?ar? ve ba?ar?suzluk senaryolarına yönelik at?fların? de?erlendirmek üzere tasarlanmıştır.

ARABPSYCHOLOGY.COM